

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P8_TA(2015)0182

A Bosznia-Hercegovináról szóló 2014. évi bizottsági eredményjelentés

Az Európai Parlament 2015. április 30-i állásfoglalása a Bosznia-Hercegovina által elért eredményekről szóló 2014. évi jelentésről (2014/2952(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az egyrészlől az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészlől Bosznia-Hercegovina között 2008. június 16-án aláírt stabilizációs és társulási megállapodásra, amelyet valamennyi uniós tagállam és Bosznia-Hercegovina is ratifikált,
- tekintettel a 2003. június 19–20-i Európai Tanács Nyugat-Balkánról szóló következtetéseire, és annak „Thesszaloniki cselekvési program a Nyugat-Balkánért: az európai integráció útján” című mellékletére,
- tekintettel a Tanács 2014. október 20-i, november 17–18-i és december 15–16-i következtetéseire,
- tekintettel a „Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2014–2015” című, 2014. október 8-i bizottsági közleményre (COM(2014)0700), valamint az azt kísérő, a Bosznia-Hercegovina által elért eredményekről szóló 2014. évi jelentést tartalmazó bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2014)0305), továbbá a 2014. december 15-én elfogadott, Bosznia-Hercegovinára vonatkozó, 2014–2017-es tájékoztató jellegű stratégiai dokumentumra,
- tekintettel a Bosznia-Hercegovina elnöksége által az uniós integrációra vonatkozóan 2015. január 29-én elfogadott és a bosznia-hercegovinai országgyűlés által 2015. február 23-án jóváhagyott írásbeli kötelezettségvállalásra,
- tekintettel a Tanács 2015. január 19-i határozatára, amelyben Lars-Gunnar Wigemarkot az Európai Unió különleges képviselőjévé és az EU bosznia-hercegovinai kirendeltségének vezetőjévé nevezi ki,
- tekintettel a Bosznia-Hercegovináról szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel Cristian Dan Preda, a Külügyi Bizottság Bosznia-Hercegovináért felelős állandó előadója által végzett munkára,

- tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az Unió többször is kinyilvánította Bosznia-Hercegovina európai perspektívája, valamint területi integritása, szuverenitása és egysége iránti egyértelmű elkötelezettségét;
- B. mivel az EU egy olyan koordinált megközelítésen alapuló új lehetőséget kínált Bosznia-Hercegovinának, amelynek célja, hogy segítse az országot a reformfolyamat újraindításában, a szociális és gazdasági helyzet javításában, valamint az Európai Unióhoz való közeledésben; mivel hasonlóan egyértelmű elköteleződésre és szerepvállalásra van most szükség az ország politikai elitje részéről; mivel az uniós csatlakozás az egész országra és összes polgárára kiterjedő inkluzív folyamat, amelyhez nemzeti konszenzusra van szükség a reformprogramra vonatkozóan;
- C. mivel a kevésbé hatékony intézményi struktúra, a bosznia-hercegovinai politikai vezetők és a kormányzati szintek közötti megfelelő együttműködés és koordináció hiánya, a közös elképzelések és politikai akarat hiánya, valamint az etnocentrikus hozzáállás súlyosan akadályozza az ország előrehaladását; mivel a politikai és etnikai törésvonalak mentén fennálló nézetkülönbségek jelentős kedvezőtlen hatást gyakoroltak az állami szintű nemzetgyűlések munkájára;
- D. mivel az elhúzódozó politikai patthelyzet komoly akadályt jelent az ország stabilizálódása és fejlődése szempontjából, valamint megfosztja polgárait a biztonságos és virágzó jövőtől; mivel a politikai tehetetlenség, a munkanélküliség, a magas szintű korrupció, valamint a politikai elittel szembeni elégedetlenség polgári zavargásokhoz vezetett, amelyek 2014. februárban Tuzlából az egész országra átterjedtek;
- E. mivel az EU a jogállamiságot a bővítési folyamat központi elemévé tette; mivel e területeken az eredmények elérésének kulcsa az erős politikai támogatás;
- F. mivel széles körben van jelen a korrupció, széttöredezett az államigazgatás, a sok különböző jogrendszer kihívást jelent, a civil társadalommal való együttműködés mechanizmusai továbbra is gyengék, a médiakörnyezet polarizált, és nem biztosítottak minden nemzetalkotó nép és polgár számára az egyenlő jogok;
- G. mivel Bosznia-Hercegovina állami bevételeinek több mint 50%-át az igazgatás számos szintjének fenntartására költik; mivel a Világbank üzleti környezetre vonatkozó mutatói szerint Bosznia-Hercegovina a legalacsonyabb minőségű európai ország, és az egyik legutolsó helyen áll a korrupcióérzékelési index tekintetében; mivel Európán belül Bosznia-Hercegovinában a legmagasabb az ifjúsági munkanélküliség aránya (59% a 15–24 év közötti lakosság körében);
- 1. üdvözli, hogy a Tanács reagált a Parlament azon felhívására, mely szerint újra kell gondolni az EU Bosznia-Hercegovinával kapcsolatos hozzáállását; sürgeti Bosznia-Hercegovina új vezetőit, hogy teljes mértékben kötelezzék el magukat a szükséges intézményi, gazdasági és társadalmi reformok mellett annak érdekében, hogy javuljon a bosznia-hercegovinai állampolgárok életminősége és lehetővé váljon az uniós tagság irányába történő előrelépés; rámutat, hogy ahhoz, hogy az EU fontolóra vegye Bosznia-Hercegovina csatlakozási kérelmét, érdemi haladást kell felmutatni a reformprogram – többek között a Növekedési és Munkahely-teremtési Paktumhoz kapcsolódó reformok – végrehajtásában; rámutat, hogy minden (potenciális) tagjelölt

országhoz hasonlóan Bosznia-Hercegoviát is a saját érdemei alapján kell megítélni, és a csatlakozási menetrendet a szükséges reformok gyorsasága és minősége határozza meg;

2. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak különös figyelmet kell fordítania a Sejdić-Finci ítélet végrehajtására, amikor a Tanács felkéri az uniós csatlakozási kérelem véleményezésére; felkéri a Bizottságot, hogy mutasson hajlandóságot az ítélet végrehajtására irányuló megállapodás előmozdítására, amely az ország valamennyi polgára számára egyenlő jogokat garantál, és segítse elő az uniós csatlakozási ütemterv célkitűzéseinek – többek között a jó kormányzás, a demokratikus fejlődés és, a gazdasági jólét működő rendszerének és az emberi jogok tiszteletben tartásának – végrehajtását;
3. határozottan támogatja Bosznia-Hercegovina európai integrációját, és úgy véli, hogy az EU megerősített elköteleződésének többek között a társadalmi-gazdasági kérdésekre, az üzleti környezetre, az intézményi keretre, a jogállamiságra, a kormányzásra, a bűnüldözési politikára, a független igazságszolgáltatásra, a korrupció elleni küzdelemre, az államigazgatás reformjára, a civil társadalomra és az ifjúságra kell összpontosítania, miközben a csatlakozás uniós feltételeit változatlanul hagyja; felszólítja az alelnököt/főképviselet, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy képviseljék továbbra is összehangolt, következetes és koherens uniós álláspontot, és nyilvánítsák ki, hogy Bosznia-Hercegovina európai integrációja prioritás az EU külpolitikájában; hangsúlyozza, hogy az EU-nak az összes pénzügyi támogató újraegyesítésére kell törekednie a megújult uniós megközelítés és az írásbeli kötelezettségvállalás sikeres végrehajtása érdekében;
4. üdvözli a bosznia-hercegovinai elnökség által elfogadott, az ország valamennyi parlamenti pártjának vezetője által aláírt és a bosznia-hercegovinai parlament által 2015. február 23-án jóváhagyott, uniós integrációra irányuló írásbeli kötelezettségvállalást azon intézkedésekről, amelyek biztosítják az intézmények működőképességét és hatékonyságát, a reformokat az összes kormányzati szinten, amelyek célja a megbékélési folyamat felgyorsítása, valamint az igazgatási kapacitások erősítése; elismeri, hogy a kötelezettségvállalás lehetővé tette, hogy a Tanács 2015. március 16-án a stabilizációs és társulási megállapodás (STM) megkötéséről és hatálybalépéséről döntsön; üdvözli a stabilizációs és társulási megállapodás 2015. június 1-jei hatálybalépését, amely lehetőséget ad majd arra, hogy Bosznia-Hercegovina és az EU szorosabbra fűzze az együttműködést és elmélyítse kapcsolatait; kéri valamennyi politikai vezetőtől, hogy maradéktalanul működjön együtt a kötelezettségvállalás alapos és hatékony végrehajtásában, különösen a jogállamiság megerősítése, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén; emlékeztet arra, hogy kulcsfontosságú a politikai kötelezettségvállalás és a reformprogramban való tényleges szerepvállalás; felkéri Bosznia-Hercegovina új vezetőit, hogy az országnak az EU-hoz való csatlakozás felé vezető útjának előmozdítása érdekében állapodjanak meg az EU-val egy átfogó és mindenre kiterjedő reformprogram konkrét ütemtervéről; átláthatóságot kér a reformok tervezése és végrehajtása során, és felszólít a civil társadalom reformfolyamatba történő bevonására;
5. mély aggodalmának ad hangot a Független Szociáldemokraták Szövetségének (SNSD) a 2015. április 25-i kelet-szarajevói kongresszusán elfogadott nyilatkozata kapcsán, amelyben a párt többek között népszavazás megtartására szólít fel 2018-ban a Boszniai Szerb Köztársaság függetlenségének kikiáltásáról; hangsúlyozza, hogy a

daytoni megállapodás értelmében a Boszniai Szerb Köztársaságnak nincs joga különválni; emlékeztet rá, hogy az írásbeli kötelezettségvállalás elfogadásával valamennyi politikai erő – ideértve az SNSD-t is – vállalta, hogy tiszteletben tartja „Bosznia–Hercegovina szuverenitását, területi integritását és politikai függetlenségét”; felszólítja az új politikai vezetőket, hogy tartózkodjanak a társadalmat polarizáló, megosztó jellegű nacionalista és szeparatista retorikától, és komolyan kezdjenek olyan reformokba, amelyek jobbra teszik a bosznia-hercegovinai polgárok életét, demokratikus, befogadó és működőképes államot teremtenek, és közelebb viszik az országot az EU-hoz;

6. felhívja a politikai vezetőket, hogy tekintsék prioritásnak egy eredményes uniós koordinációs mechanizmus létrehozását, amely az összes kormányzati szinten hatékonyan összekapcsolja az intézményeket, hogy a polgárok általános jóléte érdekében biztosítsák a jogszabályok uniós vívmányokkal való összehangolását és a vívmányok érvényesítését az egész országban; hangsúlyozza, hogy egy ilyen mechanizmus kialakítása nélkül holtpontra jut az uniós csatlakozási folyamat, mivel az ország jelenlegi szervezettsége nem hatékony és működésképtelen; hangsúlyozza, hogy egy ilyen mechanizmus létrehozása utat nyitna Bosznia-Hercegovina előtt a rendelkezésre álló források teljes mértékű kihasználására; hangsúlyozza, hogy konkrét reformlépéseket kell tenni, és világos irányt kell mutatni az ország és polgárai számára;
7. hangsúlyozza, hogy a polgárok társadalmi-gazdasági szükségletei kielégítésének elsőbbséget kell élveznie; azonban azt is döntő fontosságúnak véli, hogy ezzel párhuzamosan folytatni kell a politikai reformokat és a politikai rendszer demokratizálását; hangsúlyozza, hogy gazdasági jólét csak demokratikus és befogadó társadalomra és államra épülve érhető el; hangsúlyozza, hogy Bosznia-Hercegovina addig nem lesz sikeres uniós tagjelölt ország, amíg a megfelelő intézményi feltételek nem kerülnek kialakításra; megjegyzi, hogy az intézményi keret megszilárdítására, ésszerűsítésére és megerősítésére irányuló alkotmányos reform továbbra is kulcsfontosságú ahhoz, hogy Bosznia-Hercegovina hatékony, befogadó és teljes mértékben működőképes állammá válhasson; emlékeztet arra, hogy a jövőbeni alkotmányos reform során Bosznia-Hercegovina hatékony és zökkenőmentes uniós integrációjának biztosítása érdekében figyelembe kell venni a föderalizmus, a decentralizáció, a szubszidiaritás és a törvényes képviselő elvét; minden politikai vezetőt arra sürget, hogy munkálkodjon a szükséges változások bevezetésén;
8. üdvözli a Bizottság kezdeményezését, hogy az előcsatlakozási támogatási eszköz keretében gyorsítsák fel a projektek végrehajtását és erősítsék meg a gazdasági kormányzást; sajnálja, hogy a tétlenség kihatással lehet az IPA-II keretébe tartozó politikai és társadalmi-gazdasági fejlesztésre szánt támogatás elosztására; sürgeti az illetékes hatóságokat, hogy állapodjanak meg az országos ágazati stratégiákról, különösen a közlekedés, az energiaügy, a környezetvédelem és a mezőgazdaság elsődleges fontosságú területein, mivel ezek kulcsfontosságú követelmények ahhoz, hogy az ország teljes mértékben részesülhessen az előcsatlakozási támogatási eszköz keretében nyújtott finanszírozásból;
9. elismerését fejezi ki, hogy a 2014. októberi választások rendben zajlottak; megjegyzi azonban, hogy ez volt az egymást követő második alkalom, hogy a választási folyamat során nem valósult meg, hogy bármely polgár bármely posztra jelölthesse magát; hangsúlyozza annak alapvető fontosságát, hogy minden szinten sürgősen létre kell hozni valamennyi új parlamenti szervet és kormányzatot; sürgeti az új vezetőket,

hogy tartsák tiszteletben az egyetemes, egyenlő és közvetlen választójog elvét, teremtsék meg a kapcsolatot az emberekkel, vonják be a civil társadalmat, és szolgáljanak felelős és azonnali válaszokkal az emberek jogos aggályaira; felhívja az illetékes hatóságokat, hogy vizsgálják ki a Boszniai Szerb Köztársaság miniszterelnökével szembeni súlyos vádakát, amelyek szerint köze volt két, nem az ő pártjához tartozó parlamenti képviselő szavazatainak megvásárlásához a Boszniai Szerb Köztársaság Nemzetgyűlésén belüli többség elérése érdekében;

10. üdvözli a 2014. évi természeti katasztrófákkal kapcsolatos, az uniós árvízi helyreállítási program keretében tanúsított túláradó nemzeti és nemzetközi szolidaritást; üdvözli az Unió Bosznia-Hercegovina kérésére hozott azonnali és jelentős mentési és katasztrófaelhárítási intézkedéseit, és hogy 2014. júliusban a Bizottság Franciaország és Szlovénia társszervezésében adományozói konferenciát rendezett; hangsúlyozza, hogy a Bizottság felkérte Bosznia-Hercegovinát, hogy csatlakozzon az uniós polgári védelmi mechanizmushoz; kéri, hogy hatékony és összehangolt megelőző intézkedéseket hozzanak minden szinten a jelenlegi katasztrófák következményeinek és a jövőbeli katasztrófák megelőzése érdekében; a megbékélés lehetséges voltának jeleként üdvözli az etnikumok közötti nagyon szoros együttműködés és támogatás árvizek után tapasztalt számos pozitív példáját; úgy véli, hogy a regionális együttműködés és a szomszédos országokkal való szoros kapcsolatok elengedhetetlenek az ilyen jövőbeli katasztrófákra történő reagáláshoz;
11. emlékeztet arra, hogy az integrációs folyamat gerince Bosznia-Hercegovina és bármely, uniós tagságra törekvő ország esetében a szakszerű, eredményes és érdemeken alapuló közigazgatás; komolyan aggódik amiatt, hogy a közigazgatás – amelynek célja, hogy segítse Bosznia-Hercegovinát az uniós tagság felé vezető úton és javítsa polgárai életkörülményeit – továbbra is széttöredezett, átpolitizált és működésképtelen; továbbra is aggasztónak tartja, hogy a pénzügyi fenntarthatóság és a reformhoz szükséges politikai akarat hiánya befolyással lehet a közszolgáltatások nyújtására; sürgeti az összes illetékes szereplőt, hogy fogadjon el új közigazgatási reformstratégiát és cselekvési tervet a 2014 utáni időszakra a közigazgatás bonyolult intézményi struktúrájának egyszerűsítése, a költségek racionalizálása és az állam működőképesebbé tétele érdekében;
12. sürgeti a hatóságokat, hogy a korrupció elleni küzdelemnek biztosítsanak abszolút prioritást, mivel még nem eredményezett kielégítő javulást, és mivel az az összes ágazatot érinti, beleértve az egészségügyet és az oktatást is, továbbá a legkiszolgáltatottabbak kizsákmányolásához vezet, illetve növeli a polgárok pesszimizmusát és intézményekkel szembeni bizalmatlanságát; hatékony korrupcióellenes mechanizmusokat, független igazságügyi nyomon követést, valamint minden érdekelt fél bevonásával történő konzultációt sürget, ami biztosítja a 2015 és 2019 közötti időszakra vonatkozó megújított stratégiai keret kellő időben történő elfogadását; általában véve sürgeti a korrupcióellenes intézkedések hatékony végrehajtását; üdvözli, hogy elfogadták a korrupcióellenes jogszabályokat, többek között a visszaélést jelentő személyek állami szintű védelméről szólóakat, valamint hogy szövetségi szinten létrehozták a megelőzéssel foglalkozó testületeket; elítéli a jogállamiság létező elveinek aláásására irányuló kísérleteket, és aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az összeférhetlenséggel kapcsolatos új törvény gyengíti a jogi keretet és visszalépést jelent az összeférhetlenség megelőzése terén, mivel növeli a politikai beavatkozás kockázatát és nem tartalmaz ösztönzőket a tisztviselők számára a szabályok betartására; kéri az összeférhetlenség megelőzésére irányuló parlamenti testületek megerősítését; nyomatékosan kéri az illetékes hatóságokat,

hogy javítsanak a magas szintű – különösen a közbeszerzés és a privatizáció keretében felmerült – korrupciós ügyekben indított hatékony nyomozás, vádemelés és elmarasztaló ítéletek során elért eredményeken;

13. továbbra is komoly aggodalommal tölti el a szakszerűtlen igazságszolgáltatási rendszer és a bírósági eljárások során tapasztalható politikai beavatkozás, a kinevezési eljárások átpolitizáltsága, az igazságszolgáltatási és büntető hatóságok költségvetési eljárásának széttöredezettsége és az igazságszolgáltatáson belüli összeférhetlenségek; sürgeti az ország új vezetőit, hogy hajtsanak végre strukturális és intézményi reformokat, többek között a négy különböző jogi rendszer harmonizálására; felkéri őket, hogy kövessék a Bizottság ajánlásait, például az állami szintű bíróságok intézményi reformját, beleértve a bosznia-hercegovinai bíróságokról szóló törvény elfogadását; sürgeti a Miniszterek Tanácsát, hogy fogadja el a már elkészített új igazságszolgáltatási reformstratégiát; ismételten támogatásáról biztosítja az ombudsman hivatalát; megjegyzi, hogy a Boszniai Szerb Köztársaság alkotmányában még mindig moratórium van érvényben a halálbüntetésekre, és sürgeti a Boszniai Szerb Köztársaság hatóságait a halálbüntetés további késlekedés nélküli eltörlésére;
14. aggodalmának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy az ingyenes jogi segítségnyújtáshoz való hozzáférés igencsak korlátozott, és az ahhoz való jogot jogilag még nem szabályozták teljes körűen Bosznia-Hercegovina egész területén, ami korlátozza a legkiszolgáltatottabbak igazságszolgáltatáshoz való jogát; sürgeti az illetékes hatóságokat, hogy fogadjanak el állami szintű jogszabályt az ingyenes jogi segítségnyújtásról, és világosan határozzák meg a civil társadalom annak biztosításában betöltött szerepét;
15. üdvözli az EU és Bosznia-Hercegovina közötti strukturált igazságügyi párbeszéd kiszélesítését, amely magában foglalja a jogállamisággal kapcsolatos kérdéseket is, különös tekintettel a korrupcióra és a hátrányos megkülönböztetésre, valamint hogy bizonyos pozitív eredményeket is fel tud mutatni a regionális együttműködés, a háborús bűnökkel kapcsolatos eljárás, a szakszerűség és az igazságszolgáltatás hatékonysága terén; üdvözli a civil társadalom e folyamatba történő bevonását; megjegyzi, hogy több közigazgatási bíróságon – többek között a tanúvédelem tekintetében – javultak a feltételek;
16. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy egyes beszámolók megkérdőjelezték az ICTY által hozott ítéletek legitimitását, és ezzel aláásták a hágai bíróság tekintélyét; sürgeti, hogy tegyenek lépéseket az áldozatok védelmének megerősítésére és a bosznia-hercegovinai legfőbb ügyészi hivatal által végzett munka javítására azáltal, hogy felülvizsgálják a II. kategóriába tartozó háborús bűncselekmények feldolgozását; üdvözli a bírósági ügyhátalékok csökkentése terén tapasztalt előrelépéseket; megjegyzi, hogy a nemi erőszakkal járó háborús bűncselekményekkel szembeni eljárások terén is történt előrelépés, és kéri, hogy ez a folyamat a jövőben is folytatódjon; hangsúlyozza annak szükségességét, hogy az illetékes hatóságok fogadják el a régóta függőben lévő állami szintű programot az ilyen háborús bűnök áldozatai helyzetének javítása érdekében, beleértve a kártalanítás iránti jogot, amely biztosítja számukra az igazságszolgáltatáshoz való hatékony hozzáférést, valamint annak érdekében, hogy a nemi erőszakkal kapcsolatos bosznia-hercegovinai büntető jogszabályok rendelkezéseit a nemzetközi normákhoz igazítsák;

17. aggodalmának ad hangot az eltűnt személyek továbbra is nagy száma és az ezzel kapcsolatos lassú előrehaladás miatt; felhívja a hatóságokat, hogy indítsanak intenzív együttműködést a két entitás között, és fokozzák erőfeszítéseiket az eltűnt személyek felkutatása érdekében;
18. megemlékezik az 1995-ös srebrenicai mészárlás összes áldozatáról, és részvétét fejezi ki a családtagoknak és a túlélőknek; támogatja az olyan szervezeteket, mint a Srebrenica és Žepa Enklávékbeli Anyák Egyesülete, mivel központi szerepet játszottak a figyelem felkeltésében és az ország összes polgára közötti megbékélés szélesebb alapjának megteremtésében; felhívja Bosznia-Hercegovina összes polgárát, hogy használják ki a srebrenicai mészárlás huszadik évfordulója által kínált alkalmat a megbékélés és az együttműködés erősítésére, mivel ezek a régió valamennyi országa számára kulcsfontosságú előfeltételei az európai úton történő előrehaladásnak;
19. aggodalommal jegyzi meg, hogy még mindig 84 500 belső menekült és 6 853 menekült él Bosznia-Hercegovinában; aggodalmának ad hangot a Boszniai Szerb Köztársaságba visszatértek jogainak megsértése miatt; üdvözli azonban az új szövetségi parlament által elfogadott intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy a Boszniai Szerb Köztársaságból visszatérők a Bosznia-hercegovinai Föderációban kaphassanak nyugdíjat és egészségügyi ellátást, egyidejűleg rámutat, hogy fontos a szociális jóléti juttatásokhoz való, minden polgár számára egyenlő hozzáférés; felhívja az összes kormányzati szintet, különösen a Boszniai Szerb Köztársaság hatóságait, hogy az összes szükséges jogalkotási és közigazgatási intézkedés bevezetésével és végrehajtásával gyorsítsák fel a belső menekültek visszatérését; együttműködésre szólít fel e kérdésben, és sürgeti békés és tartós újrabeilleszkedésük megfelelő feltételeinek megteremtését; szorgalmazza a daytoni békemegállapodás VII. mellékletére vonatkozó felülvizsgált stratégia hatékony végrehajtását; kéri, hogy a sarajevói nyilatkozat keretében folytatódjon a jó regionális együttműködés; átfogó megközelítést sürget az ország bányáinak 2019-ig történő bezárásával kapcsolatos fennmaradó kihívások kezelésére;
20. megerősíti a bosznia-hercegovinai polgárok számára láthatóan pozitív hatásokkal járó vízumliberalizáció iránti támogatását; ismételten kinyilvánítja a nyugat-balkáni polgárok vízummentes utazáshoz való jogának megőrzése melletti elkötelezettségét; ugyanakkor nemzeti szintű intézkedéseket – különösen társadalmi-gazdasági intézkedéseket – kér a kiszolgáltatottabb csoportok érdekében, valamint aktív intézkedéseket a szervezett bűnözői hálózatok felszámolását célzó megerősített együttműködésre és információcserére irányulóan, továbbá szigorúbb határellenőrzéseket és figyelemfelkeltő kampányokat szorgalmaz; felhívja a Bizottságot, hogy fogadjon el intézkedéseket a vízummentesség integritásának fenntartása és az uniós menekültügyi rendszerrel való potenciális visszaélések tagállamokkal közösen történő kezelése érdekében;
21. rámutat arra, hogy a szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelem alapvetően fontos annak megakadályozásához, hogy a bűnözés beszivárogjon a politikai, jogi és gazdasági rendszerekbe; megállapítja, hogy történt némi előrelépés a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelem terén; emlékeztet annak fontosságára, hogy teljesüljenek a GRECO ajánlásai; aggodalommal töltik el a bosznia-hercegovinai fiatalok növekvő radikalizálódásáról beszámoló jelentések, amelyek szerint e fiatalok közül a régió más országaihoz képest viszonylag sokan csatlakoznak az Iraki és Levantei Iszlám Állam terrorista harcosaihoz; sürgeti a hatóságokat, hogy

módosítsák a büntető törvénykönyvet, melynek révén fokozottan büntethető lenne a terrorizmus finanszírozása; üdvözli a büntető törvénykönyv módosítását, melynek keretében a vallási radikalizálódás megelőzése érdekében megtiltják és szankcionálják a külföldi katonai jellegű csoportokhoz történő csatlakozást; emellett hangsúlyozza, hogy fontos a szélsőségek és az erőszakos radikalizálódás minden formájának megelőzése; üdvözli továbbá, hogy Bosznia-Hercegovina egész területén nagyszabású rendőrségi műveletek során terrorista tevékenységek megszervezésével, támogatásával és finanszírozásával gyanúsított embereket, köztük külföldi harcosokat tartóztattak le; felszólít arra, hogy a Bosznia-hercegovinai Föderáció büntető törvénykönyvébe egy, a gyűlölet-bűncselekményekről szóló rendelkezést vegyenek fel; elismerését fejezi ki az illetékes bosznia-hercegovinai ügynökségek egyre gyakoribb biztonsági fenyegetésekkel szembeni szakszerű eljárásáért és ez irányú határozott szándékukért; felkéri a Bizottságot, hogy nyújtson segítséget az illetékes hatóságok számára minden biztonságot fenyegető és terrorveszélyt jelentő tevékenység elhárításában;

22. határozottan elítéli a kelet-boszniai Zvornik városában egy rendőrörs ellen 2015. április 27-én elkövetett terrortámadást, amelyben egy rendőr életét veszítette, két másik személy pedig megsebesült; szolidaritását fejezi ki az áldozatok és családjaik iránt; a leghatározottabban elítéli a támadás mögött meghúzódó, erőszakossághoz vezető szélsőséges eszméket; felszólítja az illetékes hatóságokat, a felelős biztonsági szolgálatokat és az igazságszolgáltatási szerveket, hogy egymással együttműködve gyors és alapos nyomozást folytassanak le, és előzzék meg a további támadásokat; abbéli reményét fejezi ki, hogy a terrorfenyegetés és a szélsőséges erőszak elleni küzdelemben Bosznia-Hercegovina intézményei és polgárai összefognak majd;
23. megjegyzi, hogy Bosznia-Hercegovina továbbra is származási, tranzit- és célország az emberkereskedelem vonatkozásában; javasolja, hogy a hatóságok hozzanak hatékony, többek között jogalkotási intézkedéseket a kábítószer- és emberkereskedelem elleni küzdelem, valamint az emberkereskedelem áldozatainak védelme érdekében;
24. alapvető fontosságúnak tartja a civil társadalom szerepének erősítését, lehetővé téve számukra, hogy kifejezzék a polgárok, de különösen a fiatalok érdekeit, amint az az elmúlt évben a „plénumok” során megmutatkozott; emlékeztet arra, hogy a civil társadalom alapvető társadalmi szolgáltatások nyújtása révén hozzájárulhat a társadalmilag összetartó és demokratikus társadalom kialakulásához; megjegyzi, hogy a civil társadalom képviselőinek fontos szerepet kell játszaniuk az uniós csatlakozási folyamatban; sürgeti a Bizottságot, hogy továbbra is tegye lehetővé az európai alapok a civil társadalmi szervezetek számára történő elérhetőségét; megjegyzi, hogy a civil társadalommal való együttműködést elősegítő intézményi mechanizmusok továbbra is gyengék, és akadályozzák a fokozott részvételen alapuló, inkluzív és érzékeny demokrácia kialakulását az ország egész területén; ezért valamennyi érdekelt fél bevonásával a nyilvános konzultáció átlátható és inkluzív mechanizmusaira szólít fel, amelynek célja egy olyan keret kialakítása, amely a fontos jogalkotási határozatokról szóló nyilvános vitára és a civil társadalom számára egy nemzeti stratégia elfogadására irányul; aggodalmának ad hangot a beszámolóik szerint a tavalyi társadalmi zavargások során történt megfélemlítések miatt;
25. alapvető fontosságúnak tartja Bosznia-Hercegovinában egy inkluzív és toleráns társadalom kialakításának elősegítését, valamint a kisebbségek és a kiszolgáltatott

csoportok védelmét és támogatását; emlékeztet arra, hogy a Sejdić-Finci ítélet végrehajtásának elmulasztása a bosznia-hercegovinai polgárokkal szembeni nyílt megkülönböztetéshez vezet; sürgeti, hogy tegyenek lépéseket az emberi jogi ombudsman szerepének erősítése, illetve egy állami szintű, a megkülönböztetés minden formáját ellenző stratégia civil társadalommal együttműködésben történő kidolgozása érdekében; felszólítja az illetékes hatóságokat, hogy folytassák a jogszabályok uniós vívmányokkal való harmonizálását, különös figyelmet szentelve a fogyatékoságon és életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetésnek, a strukturált párbeszéd keretében elhangzottaknak megfelelően; felszólítja a bosznia-hercegovinai emberi jogi és menekültügyi minisztériumot, hogy haladéktalanul hozzon létre munkacsoportot a megkülönböztetés elleni bosznia-hercegovinai törvény módosításainak kidolgozására; aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az LMBTI-személyekkel szembeni gyűlöletbeszéd, gyűlölet-bűncselekmények, fenyegetés, zaklatás és megkülönböztetés továbbra is elterjedt; ösztönzi a hatóságokat, hogy hajtsanak végre figyelemfelkeltő intézkedéseket az LMBTI-személyek jogaira vonatkozóan a bírói kar, a bünydöző szervek és a közvélemény körében; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a vallási alapon történő megkülönböztetés eseteiről továbbra is érkeznek hírek;

26. mélységes sajnálatát fejezi ki a romák további marginalizálódása és megkülönböztetése miatt; elismerésének ad hangot a romák lakhatása tekintetében elért előrehaladásért, ugyanakkor további lépéseket ösztönöz a romák életkörülményeinek a foglalkoztatáshoz, az egészségüghöz és az oktatáshoz való hozzáférésük előmozdítása révén történő javítása érdekében;
27. megjegyzi, hogy a nők jogait és a nemek közötti egyenlőséget garantáló jogi rendelkezések már hatályba léptek, végrehajtásuk tekintetében ugyanakkor csupán korlátozott előrelépést sikerült tenni; felkéri az illetékes hatóságokat, hogy továbbra is tegyenek aktív erőfeszítéseket a nők politikában és munkában való részvételének növelése, a nők szülési szabadságon alapuló hátrányos munkaerő-piaci megkülönböztetése elleni küzdelem, társadalmi és gazdasági helyzetük javítása, jogaik védelme és megszilárdítása, és általában véve a közvéleménynek a nők jogaival kapcsolatos tudatosságának és tájékozottságának növelése érdekében; sürgeti a hatóságokat, hogy fogadjanak el stratégiát az Európa Tanács nők elleni és családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló egyezményének végrehajtására, és hozzanak létre harmonizált nyomon követési és adatgyűjtési rendszert a nők elleni erőszak eseteire vonatkozóan;
28. felszólítja Bosznia-Hercegovinát, hogy a gyűlölet-bűncselekményekről szóló jogszabályba mielőbb foglalja bele a szexuális irányultságot és a nemi identitást, és ezáltal tegye lehetővé a szexuális irányultságon vagy nemi identitáson alapuló elnyomás különböző formáit elkövető személyek elítélését;
29. tudomásul veszi, hogy érvényben vannak a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó jogi rendelkezések; aggodalmát fejezi ki azonban a médiára nehezedő egyre nagyobb politikai és pénzügyi nyomás, továbbá az újságírók és szerkesztők megfélemlítésének és fenyegetésének – a választások előtti időszakban is tapasztalt – esetei miatt; elítéli a meglévő szabályok aláásására irányuló törekvéseket, amelyek káros következményekkel járhatnak a véleménynyilvánítás és a média – többek között az online média – szabadságára nézve; hangsúlyozza, hogy az olyan esetek, mint a Klix.ba sarajevói irodáiban végzett rendőrségi házkutatás vagy a közrendről és a közbékéről szóló, vitatott törvénynek a Boszniai Szerb Köztársaság

Nemzetgyűlése általi elfogadása súlyos aggályokat vetnek fel a véleménynyilvánítás és a média – ideértve a közösségi médiát is – országon belüli szabadságával kapcsolatban; hangsúlyozza, hogy egy egészséges demokráciában alapvetően fontos, hogy a média félelem nélkül működhessen; sürgeti a véleménynyilvánítás szabadsága és a médiaszabadság teljes körű tiszteletben tartását, valamint hogy tegyék lehetővé az újságírók számára a közérdekű kérdésekkel kapcsolatos információkhoz való hozzáférést; hangsúlyozza, hogy a közszolgálati médiához elengedhetetlen a stabil és fenntartható finanszírozás, a szerkesztői függetlenség, az összes hivatalos nyelven történő műsorszolgáltatás, valamint a pluralizmus; felhívja a hatóságokat, hogy szüntessenek meg minden joghézagot, amely rendszeresen akadályozza a média-tulajdonviszonyok teljes átláthatóságát, valamint kezdeményezzék olyan rendelet kidolgozását, amely biztosítja, hogy ne kerülhessen sor indokolatlan politikai befolyásolásra; sürgeti az illetékes hatóságokat, hogy biztosítsák a közszolgálati műsorszolgáltatók politikai, intézményi és pénzügyi függetlenségét, és állami szintű jogszabályokkal harmonizálják az entitások közcélú műsorszolgáltatásról szóló jogszabályait; sürgeti a bosznia-hercegovinai hírközlési szabályozó tanács igazgatójának érdemeken alapuló kinevezését;

30. továbbra is aggodalmát fejezi ki, hogy etnikai alapú szegregáció tapasztalható az állami iskolákban; megjegyzi, hogy a három különböző tanterv megakadályozza a közös történelem és a közelmúlt történelmi eseményeinek közös, inkluzív és objektív tanulmányozását; sürgeti a hatóságokat, hogy eredményesen ültessék át a gyakorlatba a befogadó jellegű oktatási elveket, többek között a fogyatékossgal élő gyermekek vonatkozásában is; sürgeti az ország új vezetőit, hogy a két entitáson belül és a Brčkói Körzetben haladéktalanul mozdítsák elő egy befogadó és megkülönböztetéstől mentes oktatási rendszer kialakítását, szüntessék meg a különböző etnikai csoportok elkülönítését, és kezdjenek oktatási reformba az oktatás színvonalának javítása és egy közös tanterv bevezetése érdekében; emellett kéri a roma gyermekek oktatási igényeire vonatkozó cselekvési terv végrehajtásának és e gyermekek oktatási rendszerbe való integrálásának felgyorsítását;
31. emlékeztet arra, hogy a 2014. februári tiltakozásokkal a lakosság egyértelműen kinyilvánította a társadalmi-gazdasági reformok iránti igényét; meg van győződve arról, hogy az intézkedések végrehajtása a Növekedési és Munkahely-teremtési Paktum hat kulcsfontosságú reformterületén ismét fellendíti a megakadt társadalmi-gazdasági reformokat, ideértve a növekedésre és a foglalkoztatásra vonatkozó, valamint a közbeszerzési reformokat; felhívja az új kormányokat, hogy az állam, az entitások és a kantonok szintjén szoros együttműködésben dolgozzanak annak érdekében, hogy a gazdasági kormányzás és a paktum a reformok egyik kulcsfontosságú prioritásává váljék; rámutat a gazdasági reformprogram továbbfejlesztésének és végrehajtásának szükségességére;
32. úgy véli, hogy Bosznia-Hercegovina csekély előrelépést tett afelé, hogy működőképes piacgazdasággá váljon; hangsúlyozza a verseny okozta nyomás és a piaci erők kezelésének fontosságát; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az üzleti környezet jelentős hiányosságai továbbra is hátrányosan befolyásolják a magánszektor fejlődését és a közvetlen külföldi befektetéseket; nyomatékosan kéri az illetékes hatóságokat, hogy kezeljék a jogállamiság erőtlen végrehajtását, az informális szektor nagyságát, valamint a korrupció magas szintjét, ami hátráltatja a kedvező üzleti környezet kialakulását; sürgeti a Szolvencia II irányelvvel történő harmonizációt;

33. hangsúlyozza, hogy az állampolgári igényekre alapozva meg kell reformálni és harmonizálni kell a szétagolt szociális védelmi rendszereket a mindenki számára egyenlő bánásmód biztosítása, a szegénység enyhítése, valamint egy olyan szociális biztonsági háló létrehozása érdekében, amely jobban szolgálja a szegényeket és a társadalomból kirekesztetteket; hangsúlyozza, hogy a gazdasági fejlődés és elsősorban a fiatalok álláskilátásai alapvető fontosságúak az ország fejlődése szempontjából; kéri a kormányokat, hogy hajtsák végre a munkaerő-piaci reformokat a rendkívül magas, elsősorban a fiatalok és a nők körében tapasztalható munkanélküliség és a hosszú távú munkanélküliség visszaszorítása érdekében; megjegyzi, hogy a munkaügyi és a szakszervezeti jogok még mindig korlátozottak; felhívja a hatóságokat, hogy javítsák tovább és harmonizálják ezeket a jogszabályokat az egész országban; hangsúlyozza, hogy javítani kell az oktatást és a képzést a készségkereslet és -kínálat közötti eltérés problémájának kezelése és a foglalkoztathatóság – különösen a fiatalok körében történő – előmozdítása érdekében;
34. hangsúlyozza a fennálló szakszervezeti jogok és munkakörülményekre vonatkozó szabályok harmonizálásának és fejlesztésének fontosságát, mivel azok jelenleg nem egyformák az összes ágazatban; megjegyzi továbbá, hogy a jóléti juttatások és a nyugdíjak elosztása nem egyenlő;
35. megjegyzi, hogy csekély előrelépés történt a környezetvédelem és az éghajlatváltozás terén, és felhívja a hatóságokat, hogy az uniós normákkal összhangban fokozzák a környezet védelmét; felhívja Bosznia-Hercegovinát, hogy tartsa tiszteletben az Energiaközösségről szóló szerződés és a stabilizációs és társulási megállapodás szerinti valamennyi szerződéses kötelezettségét, és biztosítsa az EU környezetvédelmi vívmányaihoz való megfelelő és gyors közeledést, többek között a Bosanski Brodban működő olajfinomítóból származó túlzott levegőszennyezés megelőzése tekintetében; rámutat, hogy Bosznia-Hercegovina teljes körűen végrehajtja az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezményvel (Espoo, 1991) és a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló jegyzőkönyvvel (Kijev, 2003) kapcsolatos kötelezettségeit, különös tekintettel a Neretva és a Trebišnjica folyó medencéjében végzett tevékenységekre;
36. üdvözli Bosznia-Hercegovina konstruktív és proaktív hozzáállását a regionális együttműködéshez; elismerését fejezi ki a szomszédos országokkal folytatott közös, gyakori határ menti örjáratokról; rámutat a jószomszédi kapcsolatok rendkívüli fontosságára; felkéri az új vezetőket, hogy folytassák és fokozzák erőfeszítéseiket a szomszédos országokkal fennálló határ- és tulajdonjogi viták rendezésére; ösztönzi Bosznia-Hercegovinát, hogy a 2014 májusában született megállapodás alapján, jóhiszeműen eljárva zárja le a Montenegróval fennálló határkijelölési folyamatot;
37. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a bosznia-hercegovinai külpolitikát továbbra is az egymástól eltérő álláspontok jellemzik, ami az EU külpolitikai álláspontjához való igazodás alacsony arányában (52%) mutatkozik meg; emlékeztet az egységes bosznia-hercegovinai külpolitika rendkívüli fontosságára; aggodalmát fejezi ki annak következményei miatt, hogy Oroszország elutasította a Béke-végrehajtási Tanács által javasolt egységes szöveget Bosznia-Hercegovina területi integritásáról, valamint Bosznia-Hercegovina uniós törekvéseivel kapcsolatos negatív retorikája miatt; üdvözli a megújított ENSZ-megbízatás részét képező Althai-művelési folyamatos jelenlétét, amely elsősorban a kapacitásépítésre és a képzésre irányul;

38. felhívja Bosznia-Hercegovina újonnan megválasztott intézményeit, hogy használják ki a megújult uniós megközelítés kínálta lehetőséget az Ideiglenes Megállapodás/a stabilizációs és társulási megállapodás kiigazításáról szóló megállapodás megkötésére, figyelembe véve Horvátország uniós csatlakozását, és fenntartva a hagyományos kereskedelmet;
39. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az alelnöknek/főképviseelőnek, a Tanácsnak, a Bizottságnak, Bosznia-Hercegovina elnökségének, a bosznia-hercegovinai Miniszterek Tanácsának, Bosznia-Hercegovina parlamenti közgyűlésének, valamint a Bosznia-hercegovinai Föderáció és a Boszniai Szerb Köztársaság kormányának és parlamentjének, valamint a 10 megye/kanton kormányzatának.